

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órá 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzür hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Igenis, junctim!

Nem volt szükségünk a nemzeti párti lapok autorizált nyilatkozatára, hogy a függőben levő kiegyezési kérdéseknek specziálisan a kvóta-egyezménynek és a vámszerződésnek későbbi parlamenti tárgyalására nézve a »junctim« jelszavát jogosultnak valljuk. Ismételtlen kijelentettük, hogyha a Bánffy-kormány a kiegyezési kérdések megoldását még a jelenlegi országgyűléssel megkísérlelné, ez már általában nagyon kockázatos vállalkozást jelentene. Azzal a híresztelt eshetőséggel szemben pedig, hogy a kormány ez országgyűlésen csak a vám- és kereskedelmi szerződést akarná tárgyalni, mert erre nézve az egyezségi pontozatok már meg vannak állapítva, ellenben a kvótakérdést a jövő bizonytalanságainak tartaná len, — nem késünk ama szerény véleményünket kifejezni, hogy ez a nemzeti érdekek szempontjából teljesen megengedhetlen eljárás volna.

Mindazok a különös jelenségek, melyek az osztrák kormány és az osztrák parlamenti tényezők magatartásából oly szemszúrónak ránk rikitanak, valamint azok a komoly aggodalmak, melyeket a Bánffy-kormány eljárása a kiegyezési kérdésekben eddig is keltett, határozott meggyőződésünkké érlelték azt, hogy a magyar országgyűlésnek — sem a jelenleginek, sem a következőnek — nem szabad a vámegeyzséget letárgyalnia és törvényerőre emelnie, a meddig teljes ismeretével nem bír annak a megterhelhetésnek, mely a kvótakérdés eldöntéséből, akár parlamenti akár abszolutisztikus uton történjék az, fog az országra hármasolni. Most, hogy a nemzeti párti lapok a párthivatalosság ünnepies hangján teszik ugyanezt a kijelentést, rémséges vészkiáltás hangzik végig a kormánypárti sajtón. »Junctim!« Honnét veszi az ellenzék ezt a rettenetes jelszót! Felütik a 67-es kodex szent lapjait és diadalmasan kimutatják, tessék nincs benne semmi »junctim!« Forgatják a két kérdést egymás körül, mint a gyermekek hüvelykujjaikat és fényesen bebizonyítják, hogy ime kvóta és vámszerződés között anyagilag sem létezik semmi »junctim.« Annakutánna rá is sütik erre és arra az ellenzéki pártra, hogy értéktelenné teszi a 67-es kiegyezésben fentartott jogokat, sőt Uramisten, valósággal segítséget nyújt az osztrákoknak a magyar érdek ellen!

Mennyi fölösleges fáradság mindez! Eszünk ágában sincs azt állítani, hogy ez az ijesztő junctim a 67-es egyezés

törvényes kötelezettségeiből folyik. Azt sem mondjuk a világért sem, hogy a kvóta és vámegeyzség között feltétlen anyagi kapcsolat létezik, függetlenségi álláspontunkból ezt mi legkevésbé mondhatjuk és mi, kik az önálló vámterületet követeljük minden körülmény között, követelnők abban az esetben, ha a kvótát kegyes osztrák protektoraink a minimumra szállítanák le. Ezek vitán kívüli dolgok! Nem arról van szó, hogy kvóta és kereskedelmi szerződés között általában van-e oly benső és érdemleges kapcsolat, melyet ezen két kérdés tárgyalásánál eo ipso és minden esetben megtalálni kellene. Tisztán a jelen helyzet és a jelen esetben követendő parlamenti eljárás jön itt tekintetbe. Az itt a kérdés, hogy szemben azzal a nagyon aktuális veszedelemmel, melylyel a két kérdés körül folytatott alkudozásoknak mai stádiuma láthatóan fenyeget, — mi a kötelessége az egész magyar parlamentnek és a mennyiben a kormányhü mamelukság a nemzet érdekeit ezuttal is figyelmen kívül hagyán, fokozott mértékben mi a köteleességük a hazafias ellenzéki pártoknak? Nos, itt áll elő a junctim követelése nem jogi, nem is állandó gazdasági szempontból, hanem taktikai érdekből, olyan taktikából, a milyent maga a dolgok természete előír. Csak olyan okból követeljük a junctimot, a milyen okból állították fel az osztrákok is ezt a követelést. Itt sem, ott sem, ott sem akarnak zsákban macskát vásárolni.

Ez nagyon érhető és egyáltalán nem fogadjuk meg magunkat az olyan silány lépésvessző által, hogy csak azért, mert az osztrákok szintén a junctimba kapaszkodnak bele, nekünk azt okvetlenül érdekeink ellen valónak kellene tartanunk. Majd kiséül a végén, kinek volt több oka, sebezhető helyét a junctim vértével fedezni.

Bizonyos, hogy furcsa kilátásaink vannak az új kvótaegyezmény dolgában. Ebben a kérdésben intézték az osztrák politika összes tényezői a legerősebb rohamot ellenünk, ebben tanusítja a Bánffy-kormány a leggyanusabb és legkétértelműbb magatartást, mely már a kvóta bizottság legkormánypártibb tagjait is hangos elégtelenségre készítette, és a végső eldöntésre nézve érdekeinknek még csak az a nyomorult garanciájuk sincsen, melyet a kérdésnek parlamenti elintézése mellett a kormánypárti többség szavazata nyújtana. Megtörténhetik, ez a végső elintézés, nagyon valószínű, hogy meg is fog történni rólunk, nélkülünk, tisztán királyi döntéssel.

Közben ne csak az osztrákok, de a mi kormánypártunk sugalmazottjai is veltelkedve buzgólkodnak abban, hogy a mély titok leplevel fedett új kereskedelmi egyezményről rózsás illúziók keltsenek, mintha az számunkra nagyszerű vívmányokat rejtegetne és így bizonyos erkölcsi erősséget is nyújtanak a király előtt az osztrákok agyafurt kompenzácionális számításának. A «Fremdenblatt» nagyon hiteles hangú orákulumja meg arról biztosít bennünket, hogy a két kormány a kvótakérdés rendezésének elvei felől már meg is kellett egyeznie. Ugy látszik a ku'isszák mögött mársok minden elő van készítve.

Ki áll jót nekünk arról, hogy a Bánffy-kormány nem fogadott-e el már egy titkos, alattomos junctimot, nem abból az érdekből, melyet mi tartunk szem előtt, hanem osztrák érdekből és nem-e az osztrákoktól titkon elfogadott junctimot akarja-e csak leplezni a két egyezménynek parlamenti különválasztása által? Ha a vámegeyzség törvénybe lesz igitva, a kvóta-kérdés eldöntését pedig kibocsátottuk kezeinkből, — üthetjük bottal is a nemzet sógor nyomát, lesz min nevetnie!

Az a nemzeti érdek, mely a magyar pártokat a junctim felállítására indíthatja, kézzel fogható. Azt hisszük, ha csakugyan megtörténnék, hogy a királyi döntés magasabb kvótatarozást is szólna terhei alatt roskadozó nemzet nyakába, alighanem még a legkeményebb mameluk-koponyán is áthatna az a világosság, hogy a magyar állam anyagi alapjának fentartása teljességgel nem nélkülözheti többé az önálló vámterület pénzügyi jövedelmeit. És mi függetlenségi, kikre nézve máskülönb az önálló vámterület szüksége a legállandóbb elv erejével fölötté áll a kvótakérdés bármily alakulásának, mi tudjuk, hogy az önálló vámterület propagandája ellenállhatlan nyomással fog ledönteni minden korlátot, — mihelyest a kvótakérdés eldöntése sikeressé tenné az osztrákok leggonoszabb merényletét anyagi létérdekeink ellen. Azért jelszavunk marad, — nem bocsátkozni bele a vámegezmény parlamenti tárgyalásába, míg a kvótakérdés eldöntését nem ismerjük. Csöppet sem zavarhat bennünket, hogy az osztrák pártok is ilyen taktikai foggyvert szegeznek kormányuk mellé.

Nagyon elbizottak a mi szomszédaink és arról kell őket meggyőznünk, hogy a botnak két vége van. Az a gyámoltalan viselkedés, melyet kormányaink eddig minden egyezkedésnél tanusítottak, az az alázkodás melyben parlamenti

többségeink remekeltek, tette őket oly vakmerőkké, és most szentül hiszik, hogy Bécs kötött marsrutát diktálna a Bánffy-kormánynak és a Bánffy-kormány kötött marsrutára kényszerítheti a magyar parlamentet. Hisz a keves Fremdenblatt ezt egész fesztelenül velünk meg is értette. Hát tanítsuk meg őket arra, hogy ha a Bánffy-kormány egészen rendelkezésükre állana is, ez még nem adja kezökbe a magyar parlamentet, és ha a magyar parlament is meghódolna, még ez sem semmisíti meg a magyar közvélemény erejét. — Ha az osztrákok ilyest fognak tapasztalni, hama rájönnek, hogy ez a junctimos fegyver, mélylyel oly vigyázatlanul hadomásznak, hátrafelé is elsülhet. Kár azért a junctim kérdéseinek oly roppant jogi feneket keríteni, mint a kormánypárti lapok teszik. A mi junctimunknak értelme annyi; Uraim, tessék felfedni a kártyákat! Megvalljuk biz, hogy a gyamunk, hogy ennél a tíz évre menő kedélyes partienál előre jegyzett kártyákkal becsapási műveletek folynak. Az asztalra velők!

(E. S.)

KÜLFÖLD.

A krétai kérdésről a New-York Herald párisi kiadásában egy nyilván nagyon beavatott toll irt cikket, s javaslatokkal is lép fel arra nézve, hogy lehetne ezt a fontos kérdést megoldani. A cikk legjellemzőbb része a következő:

»A krétaiak a köztársasági önkormányzat alatt sem voltak boldogabbak, mint voltak a rómaiak, arabok és bizencziak uralma alatt. Velenze járma oly erőlyel nehezedett rájuk, hogy a XVII. században a szultánnak könyörgtek, szabadítsa meg s vegye őket saját jogára alá. És most már a török jármot sem akarják viselni, azt a jármot, a mely különben, mint Varigny mondja inkább ügyetlenül, mint zarnoki módon kezeltek s a mely a lelkiismeret szabadságát épp úgy res-

pektálja, mint az istentiszteleteket. Curzon, az angol gyarmatügyi államtitkár azt mondja egyik beszédében, hogy a krétai népek nehezen kormányozható jelleme van. Nagyon jól tudja tapasztalataiból is, minő gazdasági következményei lesznek az insurrekciónak, de azért még sem korlátozza és még sem mérsékli magát. Nehéz volna eldönteni, hogy a lakosság két osztálya közül, melyeknek a vállaira toljuk a felelősség egész terhét, s melyiket kell a felelősség alól teljesen felmentenünk. 1889-ben több mosét romboltak le a felkelők, mint egyházat. Ettől eltekintve azt írta Biliotti a londoni külügyminiszteriumnak, hogy a keresztények ép úgy becsümlendők, mint a mohamedánok s több mohamedán öletett meg, mint keresztényen. És Legh azt füzte hozzá, hogy a krétai keresztények igen nyugbataatlanok. — Bismarck is kijelentette, hogy normális körülmények között a krétaiak sokkal jobban érezhetik magukat a török, mint érezhetnék a görög uralom alatt. Az anuxió híveinek törekvései nagy könnyelműségről tanuskodnak, mert a sziget lakosai ép úgy félnek az ujonozozástól, mint az adóemelésektől, a mely a görög uralommal együtt járna. Legjobban szeretnék a krétaiak, ha egy ideális állapotot létesíthetnének; a létező adókat nemcsak kevesbteni akarnák, hanem egészen megszüntetni s ez az ok, hogy miért kerestek új okot a felkelésre. A szultán ugy látszik ismét szolgáltatott nekik új ürügyet, a mennyiben először saját elhatározásából a kétoldalú szerződést megváltoztatta, másodsor eifelelte azokat a kötelességeket, a melyeket az örmény forradalom rótt rá, hogy az új komplikációkat még súlyos pénzáldozatok árán is igyekezzék elnyomni. Az elhatározó pillanat, melyben a krétai kérdést meg lehet oldani, ugy tűnik fel nekem, most elérkezett, de a megoldás csak oly feltétel alatt következhetik be, hogy az összes érdekelttel az európai hatalmak éreztetik kollektív akaratukat. — Miután az európai hatalmak előtt ismeretesek a krétaiak kívánságai, egész nyugalommal meghallgathatják a porta ellenvetéseit, hogy végső fokon döntsenek a kérdésben. Ennek a megoldásnak, ha a részletkérdések bármiként alakulnak is meg, volna mindig az az előnye, hogy a szultán engedékenységének mohamedan alattvalóinak szemében nem az volna a látszata, mintha azt a forradalom, hanem ez

európai hatalmak force majeureje csikarta ki. Ebben az esetben az inzurgensek is e'állanak nem egy követelésüktől, — másrészt az európai hajóhadak a szigeten biztosítanak a hatalmak követeléseinek teljesítését s erős blokáddal lehetlenné tennék, hogy akár török, akár görög segélycsapatok szállíttassanak a szigetre. Ily módon nemcsak Törökországon segítették, hanem Görögországon is, melynek pénzügyei már most is elég zavartak.

A Jameson-pör. A londoni bírói páholy előtt — mint távirataink közt már közöltük — tegnap dőtt el Jamesonnak és társainak a sora, mely két hónap óta tartja izgalomban az angol közvéleményt. Deczember 31-én érkezett Praetoriából a hír, hogy egy hat maxim üteggel és több ágyuval felfegyverezett s 800 tagból álló banda Mafekingnél betört Transvaalba és Johannes felé vonul előre. — Két nappal utóbb már a krüger-dorfi csata hírért hozta a táviró, a melynek következménye az lett, hogy Jameson és törzskara kénytelen volt magát a boereknak kényre-kegyre megadni. Hosszas tárgyalások után Praetoria és London közt, a foglyok Londonba kerültek, a hol nagy lelkesedéssel fogadták őket. Jameson és Willoughby ör egy nemsokára megjelentek a törvénysek előtt a Bowstreeten s hosszú halasztás után vegre a Law-Court döntött s ehő 20-án a tárgyalás megkezdődött. Nyolcz napig tartott ez a tárgyalás; az esküdtszék az öszes vádlottakat vétkeseknek jelentette ki, mire valamennyit fogházbüntetésre ítélték kénszermunka elengedé-ével. Sokan vannak Angliában, a kik az ítéletet súlyosnak fogják tartani, de a közvéleményre és a politikára nézve megnyugtató lesz. A N. Fr. Pr. egész ielkesedéssel kiált fel: vannak még bírák Angliában!

A czári pár útja. A Kronstadtkéj Wjestnik, az orosz tengerészetiügyi miniszter hivatalos lapja, az orosz czári pár uti programját is közli. E szerint a »Sarkesillag« nevű eszászári yacht aug. 3-án érkezik Kopenhágába s onnan utóbb Skótországba, megy a czári pár a legutóbbi hírek szerint Angliába is elmegy, mert a czárnó okvetlen meg akarja látogatni, nagyanyját, Viktória angol királynőt. De maga II. Miklós ezár is meg akarja személyesen köszönni Viktóriának, hogy egy angol ezred tulajdonosává nevezte ki.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Az ihletés s a biblia.

Irtá: Kovácsy Kálmán.

Gyakran jön perc s észrevétlen
Egy-egy eszme lelkembe hull —
Ott forr . . . zsibong s érzem, érzem,
A mint szebbül . . . á'finomul . . .
S költeménynyé s verssé érve,
Egyszerre csak fenyre szárnyal —
S erem minden csöppnyi vére
A gyönyörtől reszket által —:
Az ihletés percze ez . . .

S ha rám száll a bánat árnya,
S fajni kezd a földi élet,
S ifju lelkem égi szárnya
Már-már csaknem mélybe téved:
Olvagatom öreg könyvem,
Világ legszebb költeményét —
S lelkem nem fáj . . . oszlik könyvem
S tovább küzdök nagy czéломért —:
A biblia ez a könyv . . .

— Oh, veletek bizva töltöm
Életem, mely csak egy arasz,
S elfeledem, hogy a földön
A sors reám sok-szor havaz . . .

De mindegy, csak vezessetek,
Szórjatok be száz reménynyel —
S ha boldog már nem is leszek:
Csak czéломat, azt érjem el,
Csak czéломat — egyedül!

Irma grófnő.

A »Debreczen« tárczája.

Irtá: Daudet Alfonz.

»Charles d'Athis író örömmel tudatja, hogy fia született, kit Róbert névre fog kereszteltetni.

A gyermek jól érzi magát.
Különbül tíz éve már, hogy Páris író-és művészvilága ezeket a sorokat kapta finom karton-lapon, melyen gróf Athis-Mous czimere díszelgett. Charles d'Athis családjának utolsó sarja volt és fiatal kora daczára új dicsőséget szerzett nevének — mint költő.

— »A gyermek jól érzi magát.«
Íát az anya? Ah, természetesen róla nincs említés a tudósításban. Az egész világ ismerte történetüket. A nő atyja vadászó volt, ő maga pedig mint modell Sallé Irma néven volt ismeretes. Minden kiállításán ott lehetett látni lefestve, — valamint ő maga minden műteremben otthonos volt. Arczának sajtósága szép-ége a közönséges és bájos keverékből állott, — paraszt leány volt görög vonásokkal. Alacsony homlok, kissé duzzadt ajka volt és csodaszép szabályos arcza, melynek barnaságához gyönyörűen illett szőke ha-

jának aransárga selyemhez hasonló fénye. E kellemes képet a pompás zöldes fenyű szempar, melyet sűrű sötét szemöldök övez, teszi tökéletessé.

Egy szép este együtt voltak d'Athissal az operabálban, együtt vacsoráltak és e vacsorákat két éven át folytatták. Habár Irma általánosan ott élt a költő házában és része volt a gróf minden gondolatában és tetteiben, a fentemlített karton tartalmából eléggé kiviláglik, hogy minő állást foglalt el a költő házában.

Az asszony tényleg nem volt egyébb ebben az ideiglenes háztartásban, mint gazdaszony, a ki az arisztikra költő háztartását a legnagyobb gonddal vezette. Természetesen minden tettevel és mozdulatával arra törekedett, hogy magát nélkülözhetlenné tegye. Sokkal műveletlenebb és együgyűbb volt, sem hogy d'Athis kiváló tehetséget teljesen megértse, kinek költeményeiben oly mélyéges gondolatok és rendkívül finom formaérzék nyilvánult, hogy bátran lehetett franciaia Tennysonnak nevezni — mégis annyira vitte, hogy szinte belelte magát a költő eszme körébe. De mindennek daczára élt benne bizonyos alázatlanság, a mit többnyire az alacsony származásuk tanúsítanak uruk és parancsolóikkal szemben. A gyermek születése semmit sem változtatott a nő alárendelt helyzetén.

Mihelyt az özvegy d'Athis-Mous grófnő, a költő anyja, egy finom előkelő hölgy meghallotta, — hogy unokája született, egy iczi-piczi kis gróf, a kit a tyja elismert, élénk vágy fogta el, — hogy a kicsikét láthassa és megcsókolhassa. — Hisz eléggé kínos és keserű volt a gondolat Maria-

A pécsi katasztrófa.

— Budapesti levél. —

Jul. 30.

Az óriási szerencsétlenségről, mely ma izgalomban tartja Pécs város lakosságát, ezeket írhatom: A városház egyik boltjában, melyet Kószl János fűszerkereskedő bérel, eddig felderítetlen okból délelőtt fél 9 órakor az ott felhalmozott rakéta és lőpor felrobbant. A városház előtt van a sűrűn látogatott hetipiacz, melynek népe a borzaszó deonációra ijedten iparkodott menekülni. A robbanás által keletkezett légnyomás a városháza előtt felállított vásáros bódékat, allványokat szerte szórta, az üzletből hatalmas füstoszlopok törtek elős a sebesültek jajveszékése és hörgése töltötte be a levegőt. A tűzoltóság csakhamar kivonults a tüzet fél óra alatt eloltotta. Az üzletből a tűz lokalizálása után kihozták három korom máösszeégettholttestet. A sebesültek száma meghaladja a 200-at, akiknek nagyobbrészt a közeli irgalmasoknál a poljók. Legsúlyosabban a János polgármester, kir. tanácsos sérült meg, a ki a robbanás pillanatában az üzlet előtt állott, s a ki a légnyomás több ölnyre elhajított. A polgármester arezából az eksplozvé ereje kiszakított egy darab húst, s ezenkívül nyakán, mellén és jobb hátán szenvedett jelentékeny sérülést.

Baranya vármegyének székhelyén, a kies fekvésű Pécs-ett esütörtöki napon mozgalmas élet van. Már a hajnali órákban egész népvándorlás indult meg a nagypiaczra, mert itt tartják a heti vásárt, mely vetekszik más városok országos sokadalmaival. A nagypiacz ennek a dunántúli metropolisnak a legszebben kiépített része. Itt van az ódon városháza, mely homlokzatával a piac felé néz, míg a király-üvezai részén, mely a pécsieknek az, a mi a fővárosiaknak, a váci-üvezán csupa boltok vannak. E téren van a takarékpénztár, a török mecseből átalakított plébánia templom, gimnázium, több elegáns kávéház, a városházától délre pedig a régi siklósi kapu helyén az irgalmasok kórháza és temploma. E nagy tér esütörtöki napon festői látványt nyújt, a hegyháti járás bokorugró szoknyás csinos menyecskéi, leányai békes egyetértésben arulják

a gyümölcsöt, tejet, turót, tojást a csontos kápú sváb asszonyokkal és rikító viseletű sokácz vászonnéppel. Ez az emberáradat azonban nem gátolja a város intelligenciáját abban, hogy kedves gyülekező helyükön, a város ház sarkán őszi szokáshoz híven egy kis kasszinót ne tartsanak s rövid eszmecsere után mindenki napi foglalkozása után lát.

A vérrel borított nagypiacz, melyet a hatvanas évek elején Széchenyi-terre kereszteltek, csatamezőhöz hasonlított. A sérültek nagyrésze a hetivásárra beözönlő falusi emberekből állott, a kik közül ötvenet az irgalmasok kórházába vittek. Az irgalmasok a könnyebben sebesülteket bekötötték s elbocsájtották. A súlyosan sebesültek közt van Oberhammer Antal rendőr fogalmazó, a ki a városi kórházba vittek, Ludwigh Ferencz dr. városi orvos, a könnyen sebesültek közt Opris Péter posta- és távirdeigazgató, Kissaszondy Ferencz megyei tiszttviselő.

A mint a kivonult tűzoltók a tüzet eloltották, a katasztrófa színhelyén nyomban megtartották a hivatalos vizsgálatot. Göbel Kálmán kir. törvényszéki bíró, Zsolnay György főügyési helyettes és Vaszary Gyula ejtették meg a helyszíni szemlét s megállapították, hogy Kószl a tilalom daczára a Wertheim-szekrényében tartott nagyobb mennyiségű lőport. Valószínű, hogy égő szivarral nyitotta fel a szekrényt és ez okozta a katasztrófát. A robbanás erreje leemelte a pénzszekrény tetejét s a lángok átcsaptak a kirakatban levő rakétákra azok susterogva repültek a város nép közé. A robbanás kerületében 200 méternyi az összes ablakok darabokra törtek.

A városház régi rendszerű bolthajtásos épület s ennek köszönhető, hogy nem az egész városháza repült a levegőbe, azonban így is nagy a kár. Az épület megrongálódott, asztalok egymásra dőltek, tintatartók feifordultak, butorok összeestek. A hatalmas épület összes ablakaiból törtek. A pusztítás nyomai meglátszanak az egész Széchenyi-terren. A detonáció elhallatszott a város leg távolabbirészeig. Sokan azt hitték, hogy bombát vetettek a városháza ellen, mások, hogy a torony ledőlt.

Szülők jajveszékelve keresték gyerme-

keiket, férjek feleségeiket, asszonyok férjeiket. Igen sokan súlyosan megsebesültek. Frankl Tódor vendéglős fején és alsó testén sebesült meg, özv. Goldschmidnének a fölélt vitte el egy szilánk. — A piaczikofak és elarusítók mind megsebesültek. Az égő rakéták messze röpködtek fel, pattogva, égetve, pörkölvé meg az embereket. Soha ilyen tűzijátékot ember még nem látott.

A tűz csillapultával e boltból az árukat az utcára dobták; az egész piaczot a közönségtől katonaság elzárta. Az egész Széchenyi-terén vérnyomok láthatók. A városban óriási izgatottság uralkodik és mindenki elítéli, hogy a város közepén robbanékony árukat tartó kereskedőnek boltja lehetett. Kószl János maga is súlyos sérülést szenvedett.

Ma délelőtt 9 órára városi közgyűlés volt hirdetve és még szerencse a szerencsétlenségben, hogy a katasztrófa későbbben nem történt, a mikor is a városi képviselők szintén ott lettek volna. A sebesültek száma a 200-ra teszik. Sok sebesült nem vett igénybe orvosi gyógykezelést, úgy, hogy tényleg nem lehet megállapítani a sebesültek számát, kik közül többet operálni kell, sokan pedig hálálós sérülést szenvedtek. A piaczot a reneórség és a katonaság még a déli órákban is elzárva tartják. A szomszédos üzlethelyiségek zárva vannak.

Ujdonságok.

Felhívás!

Az általános örömben, mely minden magyar szívet betölti, most, midőn Magyarország ezeréves fenállását ünnepejük, fájó érzés vegyül. Gyászolni hívják titeket e város melletti csatákon elesett hősök véráztatta sírjához: Ismeritek a nagy tragédiát... Midőn már beteljesedni látszott a nagy magyar jós-lata, reárohant ez árva házra a felbérelt ellen.

•Mely poklok mélyéből idéz
Viszalyok angyalát,

Amalia királynő egykori felolvasónőjének, hogy a kiváló név örököse ilyen anyától származik. De ha eszébe jutott, mikép volt a születési tudósítás fogalmazva, ekkor elfeledtette önmagával, hogy a gyermek anyja egyáltalán a világon van.

Ha a csecsemőt látogatni jött, kiváló gondja volt rá, hogy a gyermekkel való együtt-letet senki meg ne zavarja. Ilyenkor csodálattal eltelve csókolgatta a kicsikét, a ki már is megnyerte szeretetét és a nagymama kedvenczévé lett és a mint ez rendesen történni szokott, ő is azt mondogatta, csak azért szeretne még néhány évig élni, hogy a gyermeket felnőni lássa.

Midőn idővel a kis gróf nagyobb lett, atyjával és anyjával egy lakosztályban lakott. Természetesen volt gondjuk arra, hogy az öreg grófnőnek azért ne keljen lemondania a kicsikével való zavartalan együttlétről. Mikor a nagymama csengetett, Irma csendesesen es minden feltűnés nélkül távozott a szobából; a kis gróf néha el is látogatott a nagymamájához.

A kis gyermek szeretettel húzódt mindkét anyjához, a kik ő imádták és kenyeztettek. csak néha-néha csodálkozott azon, hogy viszonszeretettel mindegyik osztatlanul egyedül óhajította birni. E közben a gróft teljesen költői munkája foglalta el. Hirneve mindinkább növekedett, ő maga nyugodt és gondtalan volt, megelégedett azzal, hogy imádott, istenített, megelégedett azzal, hogy imádott, istenített, a fiac-kajáról eldicsekedje a világ előtt, a miről saját maga is szentül meg volt győződve, hogy a kicsike egyedül csak őt szereti,

csak hozzá ragaszkodik elválhatatlanul. Iluziója nem tartott sokáig.

— Forró óhajításom, hogy végre meg-nősülj — szölt egy szép napon az öreg grófnő.

— Igen... de a gyermek?

— Erről az oldalról egészen nyugodt lehet-sz. Ismerek egy fiatal leányt, aki habár szegény, de előkelő családból származik és nagyrabecsül téged. Sikerült a dolgot úgy rendeznem, hogy Róbertet megismerje; máris igen jó barátok. Házasságtok első éveiben magánál tartom a gyermeket, hogy azontul mit tegyünk, azt majd akkor meglátjuk.

— És... ez... ez a leány? — da-dogta zavarral a költő. Tudulnik ez volt az első eset, hogy anyja előt Irmat em-lítette.

— Röviden és könnyen végzünk vele, vélte mosolyogva és vállonitva az özvegy grófnő, — tisztességes hozományt adunk neki és én meg vagyok győződve, hogy mihamarabb nőül veszi valaki. A párisi nyárspol-gárok felfogása e tekintetben nem olyan szigorú.

D'Athis még akkor este beszélt kedve-sével, — kibe, a mint mondani szokták, soha sem volt belebolondulva, — s elmondta neki a legközelebbre várható változást. A leány egykedvűen s mint mindig, alázattal hallgatta és mindenbe beleegyezett. A mint azonban a költő a következő napon egy hosszabb sétáról hazaérkezett, hűlt helyét találta az anyjának és gyermekének. Hosszas hiabavaló keresés után végre megtalálák őket Irma atyjánál a rambuillet-i erdő mellett épült rozszant kis-

viskóban, ott lelta a költő gyermekét, bár-sonyba, csipkébe öltöztetett kis gróft, az öreg vadászó térdein lovagolva, látta, hogy kedvtelve játszik a pipájával, kergeti a bar-romfiakat és a mellett virgoney, pajkos, hosz-szu aranyfürtjeit a szellő csókolgatja.

D'Athis csodálattal eltelve szemléte egy darabig az eleje táruzó szokatlan képet, majd a dolgot tréfásabb oldalról fogva fel, intéz-keedett, hogy a szökevényeket haza vihesse. Irma azonban semmi esetre sem akart a visz-szaérésbe beleegyezni. Elűzték eddigi ottho-nából — jól van, emment, de gyermekét ma-gával vitte.

Ez természetes és magától érthető dolog. Kárba veszett minden rábeszélés, könyörgés; mig a költő ünnepélyesen meg nem igéri, hogy nem nőül, addig nem hajlandó hazatérni. Még ezenkívül is szabott fölteteeket. Nagyon is sokáig feldekeztek meg arról, hogy ő Ró-bertnek az édes anyja. A folytonos rejtőzkö-dés, eltűnés az öreg grófnő megérkezével, semmi esetre sem lesz ezentul inyére; az egész helyzet elviselhetlenné vált előtte. A gyermek is abban a korban van, hogy az anya ilyenmü lealacsonyítása, semmibe vevése tiszteletlenséget szülhet? Elhatározták tehát, hogy ha az öreg grófnő ki akarja kerülni a fia kedvesével való találkozást, szüntesse meg a látoabtasait, a helyett a gyermeket naponként vigyék az ő lakására.

Az öreg nagymama igen sokat szenvedett ez idő alatt. Minden nap más-más kifogás akadályozta a gyermeket abban, hogy őt meg-látogassa. Egyszer elesett és megütötte magát, máskor nagyon hideg volt, majd ismét nagyon

Hogy vérszinnel borítsa be
A béke hajnalát.

S a kised magyar nemzet megmutatta, hogy ereiben még ősi vér buzog, sikra szállott, küzdve, védve ősi szent jogot, a mit isten, ember elhagyott. Hiába volt a küzdelem. A legmagasztosabb ügy felett diadalt aratott a durva erőszak, a küzdők elbuktak, de a bukás is dicső volt, mert fenmaradt az eszme, csak a testet ölték meg, de a lelket nem. Itt folyt a végtusa, itt ásták meg a sírgödört. Őh szent nekünk e hely, hiszen hazánk szabadságáért küzdő bajnokok vére áztatta azt. Levett kalappal kell megállanunk ama hősök hamvai felett, a kiknek köszönhetjük, hogy a magyar még nem halotti test, hogy a nemzöt bukásában is nagyszerű maradt, hogy most büszkén zenghet a dal az ezredéves szép magyar hazáról.

Ünnepeljünk! hiszen nem halt ki szívünk-ből a szabadság szeretete. E névtelen hősök sirja felett a szellő hadd susogja, mint tudtak népet, hazát, szabadságot szeretni s meghalni érte. Tanuljunk belőle mindannyian!

Ti hozzátok szólunk agg apák, anyák! kik állottatok az óriás sir körül, őh jertek el újra e sírokhoz, vezessétek vissza lelketeket a fájó multba!

Ti hozzátok szólunk, meglelt férfiak! Ti reátok szállott az apák szent öröksége, jöjjetek, mutassatok példát gyermekeiteknek, merítetek új erőt a szent örökség megvédésére!

Ti hozzátok szólunk ifjak! kik lelkesültök nagy eszmék után, jöjjetek, oltásatok fogékony lelketekbe e szent sírok felett a szabadság magasztos érzetét!

Te hozzád szólunk Debreczen nagy közönsége! őh jöjjetek mindannyian s a hamvak felett az ünnepélyes perczben legyünk mindnyájan egy akarattal, rójjuk le méltóan a hála-kegyelet adóját a szabadság bajnokai iránt.

esett az eső. Később a szabadban kellett sokat mozognia, lovagolt, tornázott, stb.

Szegény öreg, hónapokon át nélkülözötte az imádott gyermekét. Kezdetben fiának akart panaszkodni, csak hogy nagy mesterek ám az aszszonyok, fordulataik kitanulhatatlanok, gondolataik rejtettek, miként a gombostűk, melyekkel ruháik redőt és csipkét erősítik meg. Barmennyire erőlködött és figyelt a költő, Irma részéről legesekélyebb rosszindulatot sem vett észre, így tehát várhatott a mélyen megszorított nagymama arra a napra, mikor kis unokáját viszont láthatja. Hosszu leskelődés és várakozás után végre sikerült a gyermekkel találkozni az utcán, a ki éppen a szobaleánnyal sétált; gyorsan elhalmozta esőkjával, becézgette, hízeltő neven szólította, csak hogy édes kevés az öröm e néhány pillanata és a szegény nagymama sehogy sem volt kielégítve.

Sallé Irma ez idő alatt mint a gyermek ápolója és oltalmazója mindinkább arra az utra tért, mely az atyja szívéhez vezetett. Egyszerre ő lett a háznak feje, barátokat fogadott, estélyeket rendezet, egyszóval azt a helyet foglalta el, mely a ház jogos asszonyát megilleti. E közben el nem mulasztotta természetesen atyja jelenlétében időnként megkérdezni a fiától: „Emlékszel-e még Sallé nagypapa csibéire? Nem volna kedved ismét elmenni, hogy a kis jószágokat újra lássad?”

Ilyen és ehhez hasonló gyengéd célzások által — melyek megszökésének esetleges ismétlődésére céloztak — mindinkább biztossabbá vált helyzete és méltósága, sőt nem egy pillantásával árulta el a gróffal kötendő házasságának reményét.

hogy e'mondhassuk a költővel az új ezredév hajnalán!

„Egy nemzet gyásza nemcsak leverő,
Nép, mely dicsőt, magasztost így magasztal,
Van abban élni hit, jog és erő!”

A fentartó-bizottság nevében
Bagaméry Károly,
jegyző.

Az ünnepély programja a következő:

- I.
1. Gyülekezés 1/4 órákor a kollegium előtt.
2. Indulás 4 órákor.
- A honvédsíroknál:
3. Szózat. Éneklí az ácsifjuság dalegylete.
4. Emlébeszéd, tartja Kis Pál, 4 jh.
5. Öseink emléke, Huber Károlytól, előadja a kereskedő ifjak dalegylete.
6. Ünnepi óda, írta Fél Boldizsár 3 jh. szavalja Bagaméry Károly 3 th.
7. Millenniumi induló, Zimaitól, éneklí a munkás-dalegylet.

II.

Az emlékerb-n.

- 9., Kossuth-dal Gaálól előadja a városi dalárda.
10. Alkalmi költemény, írta Kovácsy Kálmán 1 th, szavalja Szabó Antal 3 th.
11. Hymus, éneklí a városi dalárda.

* **Lelkészképeségi vizsgálatok.** Az idei lelkészképeségi vizsgálatok sorrendjét K i s s Áron püspök körlevélben tudatta az egyházkerület espereseivel. A mint már megírtuk, a vizsgálatok szeptember 15-én kezdődnek s a vizsgára jelentkezők 14-én d. u. 4 órákor kötelesek a püspöknél jelentkezni. Az első képeségi vizsgát tevők a vizsga tárgyait képező tudományok köréből szabadon választott themáról otthon készített tudományos dolgozataikat kötelesek beküldeni f. évi szept. 1-ig, mellékelvén ahhoz a theologiai

Még öt esztendőnek kellett elmúlni, mielőtt méltóságos grófnévá lett, — de végre megis azzá lett! Keresztül vitte! D'Athis egy napon bizonytalan léptekkel ment el az édes anyjához, közölni vele, hogy komoly és megingathatlan szándéka: — kedvesét nőül venni.

Várakozáson felül barátságosan fogadta a grófné fia elhatározását, maga is belátván, hogy e kellemetlen helyzetnek ez a legokosabb megoldása, a mi pedig a legfőbb, e házasság által lehetővé van téve a kis Róberttel való szabad közlekedés. A fiatal pár mézesheteiben tényleg egyikük sem volt boldogabb a nagymamánál. Miután d'Athis ezt az államesínyt elkövette, távol akart élni egy ideig Párisból — egy kevésbé mely is restelte a dolgot. Mivel pedig a gyermek, a ki anyjától egy perczre sem akart megválni, a ház zsarnok kormányzója volt, elhatározták, hogy ott vesznek ideiglenes lakást, a hol Irma legjobban szeret lenni.

Igy esett meg az a nagy dolog, hogy mindnyájan Sallé nagyagó kis csibéinek a közelében telepedtek le. Ez az otthon nagyon különös volt, képzelhető a legsajátságosabb háztartással.

A jó d'Athis nagymama és az öreg Sallé nagy apó esténként találkoztak, mikor kis közős unokájuk ágyba feküdt. Az öreg vadászó, ki szája szögletében szorongatta a nélkülözhetetlen hozuszáru megfeketedett pipát és az öreg felolvasó a fényes királyi palotából p u d e r o z o t t h a j á v a l, előkelő magatartásával, együtt gyönyörködtek a gyönyörű gyermekben, a ki pajkosan dobálta magát az ágy egyik végéből a másikba; kifogy-

tanfolyam hallgatása alatt készített írásbeli munkálataikat is; a II. lelkészképeségi vizsgát tevők a következőkről készítsek dolgozataikat: a) Egyházi beszéd: Nem szégyenlem a Krisztus evangéliumát: mert istennek hatalma, minden hívőnek idvességére. b) Káté-magyarzatokat. XVII. Urnap, 45. kérdés. „Mit használ nekünk Krisztus feltámadása? Az egyházi beszéd elő- és átöimával készítenendő és betanulandó.

* **Az orleánsi herceg a menyasszonyáról.** Mária Dorottya főhercegnő fejedelmi vőlegénye az orleánsi herceg, körlevélben értettette eljegyzéséről a francia royalista bizottságokat. A közlést a herceg a következő megjegyzéssel kíséri: „Kérem a bizottságot, hogy legyen a hűségnek és odaadásnak irántam mindenkor tanusított érzelmeivel az iránt is, ki rövid pár hónap mulva orleánsi hercegné lesz. Mária Dorottya főhercegnő teljesen ismeri a francia ügyeket és bizonyos vagyok benne, hogy a francziáknál is mihamarabb meg fogja magát kedveltetni. Tudom azt is, hogy mennyire szereti a főhercegnő a francziákat és hogy elszánta magát mindenre, a mit a haza érdeke megkíván.”

* **Markotányos kerestetik.** A 39. gyalogezred (3 zászlóalj, ezredtörzs) az idegi gyakorlatok tartamára markotányost keres, Palyazni szándékozók a feltételeket az ezredirodájában (Debreczen) tudhatják meg, a hova az ajánlatok aug. 5-ig benyújtandók.

* **Hajduböszörményi választások.** Az általános tisztújítás Bözörményben R á z s ó Gyula alispán vezetése alatt tegnapielőtt volt. Polgármester lett S o m o s s y B é l a eddigi polgármester 81 szavazattal, P a k s y K á r o l y 45 szavazata ellenében. S o m o s s y a függetlenségi, Paksi a szabadelvű párt jelöltje volt. Tiszti ügyész lett dr. M a g i K á l m á n szavazattöbbséggel. Egyhangulag választották; adótnácsnoknak K o v á c s Gy. Márton, városgazdának id. S ó v á g ó Imre, árnyagámnak G y ó r ó s s y Imre, közsérgi bírónak ifj. S ó v á g ó Imre, nyilvántartónak F e j s z é s Ferencz pénztárnok adósedőnek P á p a y Károly, számvevőnek K e l e m e n Gábor, irnoknak B e n e d e k Gyula, L o-

hatatlanok voltak a dicséretből, ha a gyermekben újabb és újabb jó tulajdonságokat fedeztek fel.

Az öreg grófnő a legszebb és legdrágább játékszereket hozatta Párisból, az öreg vadászó sajátkezűleg faragta bodzafából a sipokat és füttyölőket. Nem csoda, ha a kis tronörökös e játékhalmaz közepette nem tudta, melyiknek öröljön legjobban a sok csecse-beese közül.

Azok között, a kik a gyermek ágya körül csoportosultak, csak egy érezte magát idegenül, boldogtalannak, az apa, Charles d'Athis. Arisztokratikus szelleme, nemes lénye szenvedett a szokatlan életmód hatása alatt, valamint az előkelő párisi nőkre is kellemetlenül hat a falu üde, fűszeres levegője. Falun nem dolgozott és mivel eltávozott abból a szörnyű Párisból, hol a távollevőket olyan hamar elfelejtik, őt is csakhamar a felejtés sötét fátyola takarta. Szerencsére ott volt a gyermeke, kinek vidám kacagása elűzte a komor felhőket homlokáról, olyankor elfelejtette költői dicsőségét, számüzte emlékezetéből Sallé Irma multját.

Kíváncsiak vagytok e történet befejezésére? Olvassátok csak azt a kis feketekeretű lapot, melyet a napokban kaptam, abban meg van írva ennek a dalnak a vége:

„D'Athis gróf és grófné szomorodott szívvel tudatják, hogy feledhetetlen fiuk Róbert meghalt.”

A szerencsétlenek! Szomorú látványt nyujthattak, mikor négyen körülállták a kis üres ágyacskát!

vás Ferencz, takarékpénztári igazgató lett Szabó János szabadelvű párti, Frank Imre függetlenségi jelölttel szemben, takarékpénztári ügyész ifj. Sóvágó Gábor. A választás eredménye örömmel tölti el az ellenzést, csak az keletkezését, hogy a 48-as párt mért ejtette el saját alelnökét, Frank ügyvédet. Ennek csupán a párt bomlása az oka.

*** Beiratások a debr. izr. elemi iskolában.** A debreczeni izr. elemi iskolában az 1896-7. tanévi beiratások f. évi aug. 25-31 napjain fognak a kis-uj-utcai iskola tanácstermében a délelőtti órákban eszközölni. Ezen idő eltelté után csak az iskolaszéki elnökhöz beadandó folyamodvány alapján vétnek fel a növendékek. Tandijmentesség vagy a tandíjnak részbeni elengedése iránti kérvények — előbbieket szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve — aug. 25-ig adandók be az iskolaszékhez címezve. Később érkező folyamodványok az iskolaszék részéről figyelembe nem vétetnek. A tandíjosztályok évi 25, 20, 15 és 10 forintban vannak megállapítva, mely tandíjnak fele része a beiratáskor fizetendő. Egyéb járulékok: beiratási díj az I., II. és III. tandíjosztályra nézve 1 forint, a IV-re nézve 50 kr. a nyugdíjalapra 15 kr, könyvtárra 10 kr és értesítőre szintén 10 kr. Ezen járulékokat a tandíjmentesek is fizetni tartoznak. Az első osztályba beirandó gyermekek himnizációs és hat éves korukat igazoló születési bizonyítványai bemutatandók. Javító-, pótló- és felvételi vizsgára aug. 27, 28. és 30-ik napjain bocsátatnak a növendékek. A t. szülők úgy az iskolai rendtartás, mint saját érdekükben kéretnek ezen rendszabályokhoz szigorúan alkalmazkodni. Debreczen, 1896. jul. 30. — Az izr. iskolaszék.

*** Megőrült a felesége után.** Kocsis Bálint nagy-létai lakos két évvel ezelőtt a község egyik legvagyonosabb embere volt. — Három háza diszjelgett a községben s a hártárban nagy földbirtoka terült el. Kocsis szerencsétlenségére egy olyan leányt vett el. — feleségül, ki uri passzióval szeretett élni s emellett nem leghűbb hitves volt. Férfjének vagyonából nagyban költekezett, nem nézve, hogy a jövedelem nem igen fedezi a kiadásokat! Nem törődött azzal, hogy a kész tőkét emésztí fel. Férfje nem szólt neki, nem törődött azzal, hogy neje oly nagyban költekezik, felesége kedvében járt mindég, mert nagyon szerette a feleségét. Két ízben a hűlen s kicsapongó asszony ott hagyta Kocsist, de a jó férj mindanyiszor visszahozta a házhoz. Midőn már az utolsó darab butordarab is dobra került, az asszony újra otthagya férjét s semmikép sem volt hajlandó férjéhez visszamenni. Kocsist ez annyira elkészerítette, hogy buskomorságba esett. Az utóbbi időben már a téboly jelei is mutatkoztak a szerencsétlen emberen s ilyen állapotban találta meg a rendőrség tegnapelőtt a fő-utczán. A boldogtalan, szebb napokat élt embert a tébolydába szállítják.

*** Igazi élvezet.** A kik gyönyörködnek a szép magyar dalban s kellemes szórakozást találnak a gyújtó magyar zenében, azok el ne mulasszák, hogy meg ne jelenjen a munkás dalegylet dalestélyén, mely a Margit fürdő disztermében augusztus 1-én, azaz szombat este 8 óra után fog megtartatni. A törekvő dalegylet, melynek műsorát az országos dalelversenyen előadandó darabok képezik, — mindent el fog követni, hogy városunk polgárságának kellemes estét szerezzen. A Kiss Béla által huzott ropogós csárdások pedig már is kedvelté tették városunkban ez igazán pártolásra méltó zenekart, kik szintén mindent elfognak követni, hogy a dalestélyt követő táncmulatságban, melyet Schaff táncztánító fog rendezni, mindenki a legkellemesebb emékekkel távozzék kedves otthonába. A dalestélyen mint halljuk városunk több előkelő polgára és zenekapacziója is megjelen. — Jóízű ételekről és italokról gondoskodva van.

*** Tragikomikus öngyilkosság.** A Hegyesen mint majeros volt alkalmazásban Orosz József a Bódi József debr-

czeni gazdaember tanyájában. Nagyo sok baja volt Orosznak a munkásokkal. Ma reggel a munka megkezdése előtt összetűzött több napszámossal, a kik e miatt abban akarták hagyni a dolgot. Orosz Józsefet ez a fordulat annyira elkészerítette, hogy egy ócska bicskát előragadva, nyakát öngyilkossági szándékból felmetszette. — A nyakán ejtett seb előg nagy ugyan, de nem halálos. Önként bejött a városba s itt jelentkezett a közpórházban. Az öngyilkos jelöltet különben Dr. Czako Zsigmond fiatal, teketséges kórházi orvos vette gondos ápolás alá.

*** Gyilkossági kísérlet.** Bódi Károly czigány muzsikus tegnap estefelé, a külső piac utcán, Kerz bolija előtt pipáját több ízben a földhöz dobálta, hogy eltörjék, Prinzz Sándor a Staub-féle féle panoráma üzletvezetője jelen volt Bódi e cselekedeténél s elkérte a pipát, hogy majd eltörí. Bódi a pipát átadta Prinzznek, de az, daczára, hogy Prinzz földhöz vágta, nem tört el. Ezután Bódi a pipát felvéve, a bolt előtt álló kis gyermekhez dobta. — Prinzz figyelmeztette a muzsikust, hogy ne bántsa a gyermeket. Szó-szót követett s Bódi Prinzzet melbe vágta, mire ez öt arczul ütötte. Bódi az arczulütés után elfutott s pár percz múlva egy zsebkést tartva kezében Prinzznek rohant s a kést markolatig a zoldalába adta. A 20 cm. hosszú kés obboldalába a 3 és 4-ik borda közé a tüdőig hatolt. Bódit, ki kegyetlen tette után megfűtött, elfogták s a sulyosan sérült emberrel együtt a rendőrségre vitték. Prinzz sebt dr. Kenézi bekötözte s a sulyosan sérültet lakására szállította. Prinzz sebe gondos ápolást igényel, hogy életben maradhasson.

*** Sztáray gróf gyilkosa megkerült.** A rejtélyes módon meggyilkolt földesur gyilkosát hetek óta hasznatalan nyomozta egyesült erővel a vizsgálóbíró s az államügyvsz. Annál nagyobb szenzációt keltett tehát S.-A.-Ujhelyen az a hír, hogy a gróf gyilkosát sikerült elfogni s már be is szállították az ujhelyi fogházba. Az elfogott ember Amerikából visszavándorolt asztalos-legény, kiről azt alitják, hogy kedvese miatt, ki iránt a gróf is érdeklődött, nagy barogosa volt a meggyilkolt képviselőnek. Bebizonyított tény, hogy az asztalos-legény hetekkel a gyilkosság előtt egy céltáblán gyakorolta magát a lövésben, az elfogatáskor pedig egy fegyvert s patronnal találtak nála. Megerősíti a gyanut az a körülmény, hogy a patronok nem az ő fegyverébe illenek, hanem abba, a melylyel a gróft azgyonlítotték. Az erős gyanuok alapján az elfogatott minden tagadás ellenére a sátorlajuhelyi ügyvszég fogházába szállították és vizsgálati fogságba helyezték. — Az elfogott kihallgatását már tegnap megkezdték. Természetesen, hogy tényleg az elfogott-e a gyilkos, még csak ezután derítheti ki biztosan a vizsgálat.

Táviratok,

Szerelmi dráma Pécsen.

Budapest, jul. 31. (A Debr. ered. táv.) Pécsen Láng Adolt iván-dárdai gazdag zsidó birtokosnak 19 éves felüő szép leánya Flóra beleszeretett atyjának Rémi Antal nevű 21 éves kocsisába, természetes, hogy nem lehettek egymáséi, s mivel a házasságuk elé gördült akadályokat nem voltak képesek elhárítani, — elhárították, hogy megszőknek. — Eltűnésük után rögtön kerestette őket a leány atyja s tegnap megtalálták őket a háztárban, — halva és pedig egy más mellett lógtak egy utszéli akáczfára felakasztva.

A czár pártfogoltjai.

Budapest, jul. 31. (A »Debr.« ered. táv.) Szófiából távirják az Oroszországban élő bolgár tisztek újabb besorozásának népszerűtlenségében az itteni orosz követség a külügy-

miniszeriumban felszólamlást terjesztett elő a melyben határozott utalást történik a Ferdinánd fejedelem által a moszkvaikoronázási ünnepélyek alkalmával tett ígéretre.

A lakosság a kormány ellen van azért Ferdinánd fejedelemet kérte a minisztertanács, hogy külföldi tartózkodását megrövidítse. Ferdinánd azonban csak szeptember elején fog Szófiába visszatérni. A kritikus helyzetből aligha nem a hármasszövetség fogja kiszabadítani.

Az egri érsek jubileuma.

Budapest, július 31. (A Debr. ered. táv.) Egerből távirják: A tegnapi napon volt 25 éves évfordulója Samassa József egri érsek püspökének. A város polgársága nagy készülődéseket tett, hogy a főpapot lelkes óvácziókban részesítse, de az óvációt nem tartották meg, mert az egri érsek elmenekült a zajos ünneplés elől. Az érsek már hajnali négy órakor elment, s öt órakor misét hallgatván, házi kápolnájában előállította kocsiját és Szmrécsányi kononoknak valamint rokonának Rónay Kamil táblai bírónak kíséretében szikszói gazdaságának megtekintésére indultak.

Daczára azonban annak, hogy az egyházi és világi küldöttségek nem tisztelegtek, mégis találtak rá módot, hogy az érsek iránti szeretüknek kifejezést adjanak, mert a délelőtti hálaadó istentiszteleten tömegesen este pedig a várost kivilágítják. Az érsek szikszói villájában ma délben legmeghitebb emberei részére ebédet adott. Ezen az ebéden olvasta olvosta fel Párty Sándor kanonok, s az érseki iroda tudós igazgatója a temérdek üdvözlő sürgönyt, mely a főpaphoz érkezett.

Irodalom és művészet.

Pálmay Ilka Londonról. Ide s tova esztendeje már, hogy az isteni Iltus a ködös Albion fővárosában rójjá sikkes lépéseivel a világot jelentő deszkákat. Baberral koszoruzottan mostanában tér vissza rövid időre hazájába, hogy viszontlássza a szépséges Budapestet, művészi hírnevének bölcsőjét. A jövő hónap 5 én ér ide, mint azt már megirtuk, de Londonból már jó ideje, hogy elröppent, el Karintia csöndes álmata, mélységes tavai mellé hogy a budapesti napokra kipihenje kissé magát. A pihenéssel azonban ott sem igen veszi tulságos komolyan a dolgot, mert a Fájó szívvel sikkes e'csilingelőjén a karintiai tavak nyugalmára hivatató mellékén is erőt vett a tollforgatás kedvtelése. — A Neues Wiener Tagblatt mai számában Kinsky grófnő Egy év Londonban czimen igen érdekes dolgokat mond el a Themseparti világváros színházairól, kritikáiról, próbákról, színészeinek modoráról, az angolokról, ködről és — quae non sunt — a kulissza mögötti intrikákról. — A Savoy-színházról, a melyben nyolcz hónapon keresztül működött, a színészvilágot ismerők előtt igazán csodaszamba menő dolgokat regél a diva. Botránynak, vagy akár csak élebb hangu szóváltásnak, későnjövésnek hírét sem ismerik ebben a mintaszínházban, a melynek kulisszái mögött még ama bizonyos malicziózus mot-król se hallani semmit, a melynek a fabrikálásában — s itt kitör a keserűség a «méltóság» szerzőből — a kontinens szinpadai olyan mesterek. Mr. D'Oiley Carte, a ki Savoy-színház törzsszemélyzetén kívül még négy, meg lehetős nagyszámu taggal rendelkező társulatot utaztat a vidéken, többszörös milliómos és londoni három nagy házában a maga embe-reinek adja a legjobb lakásokat rendelkezésre. Az igazgató-ág és személyzet illetén együtértése művészi tekintetben is meg termi gyümölcsöt; se szeri se száma a próbáknak, a melyeken a legnagyobb türelemmel ér buzgalommal vannak rajta, hogy szerepeiket a legfinomabb árnyalatokban is kidolgozzák. Ilyenformán a sugó is felesleges és Pálmay

Ilka is Londonban érte el legelőször színész-kedése alatt, hogy sugó nélkül játszhatott. A kritikusokról meleg elismeréssel emlékezik meg. Nagyon kedvesek voltak vele szemben s a mi a legesudálatosabb, egyikőjüket sem ismerte. . . . Ezután az angolokat rehabilitálja a hálás diva a kontinens előtt. Nem olyan száraz, unalmas emberek azok. Eleinte, igaz fészkek egy kicsit, azzal szemben azonban a kit közelebről megismernek, csak hamar felen-gednek és hű, megbízható barátok. Vendégsze-retetükhöz csak a magyarokét tartja melegség dolgában foghatónak. A londoni köddel is meg-baratkozott, csak a köszén füsttel nem békül-begett ki, a mely valóságos átka a világos női öltözékeknek. Mindent összevéve, szép nagyon szép napokat élt Londonban, a hova ősszel megint elmegy, hogy egy csomó újabb szerep kitalálásával megint szerencsésé tegyen néhány angol opere te-szerzőt.

A robbantások történetéből.

A francia háború idejéig a lőpor főképen a háború és vadászat céljaira és kevésbé a robbantásra való tekintettel gyártották. De e közben megjelent Wattal (1778) az emberi munkát helyettesítő gőzgép, Fultonnal (1807) az első használható gőzhajó és Stephensonnal a mozdony a Stoktontól Darlingtonig vezető első nyilvános vasut megnyitásával (1825. szeptember 27.) Művelődésünk ezen három eszköze véste ki technikai századunkat az idő sziklájából.

Watt teremtette a modern ipart, Fulton összevonta a világrézseket és Stephenson mozgásba hozta az idő ekéjét, a melyről Thomas Bucle oly találóan mondja, hogy a mozdony az emberiség testveresülésére többit tett, mint előtte a költők, filozófusok és próféták együttvéve. Bányászat, víz és utépítés új, addig nem ismert élet nyertek; a vasutak oly gyorsasággal keletkeztek, a melyent az előbbi századokban semminemü emberi dolognál nem alkalmaztak; az ipar kolosszussá nőtt és a kereskedelem az egész ismert világra kiterjedt. De az emberségnek ez óriási anyagi és igy szellemi fellendülése is közvetlenül a rög legkiterjedtebb birtokba vételének szükségén alapul.

Mindig mélyebben és kiterjedtebben kellett a bányászatnak földbe hatolnia és mind-untan a legszilárdabb érczetek felhozni; az utakat a sziklak daczára mindig szélesebbre simábra és karcsubbra kellett csinálni és a csatornák és vasutak vonala a legkisebb emelkedéshez és a legnagyobb görbülethez voltak kötve, S-mmiféle felületi akadály elől kitérni nem volt szabad és nem is lehetett és igy a robbantómunka minden anyagi munka legfontosabb részévé lön.

Igy tehát eljött a nagyobb hatáserejű robbantószer tudományos előállításának szükségereje.

E dolognál is voltak előhírnökök. A lég-tő-té-ek Bader és Wenzeltől (1790), valamint Schrolltól (1802) volt az első, és az erősebb vadáspor robbantásra való felhasználásának kísérlete volt a második lépés; de ezek nem sikerültek, mert az erősebb lőpor megmutatta, hogy a gázok, ha időelötti epedés támadt, rohamosan kitódulnak, mielőtt még az egész től és meggyuladt volna. Hiába akartak ezen az úton szenteni, hogy az elégetést száraz for-gács bekeverésével, mint ezt 1815-ben Varn-hagen tette, általában lassítsák. Azután kö-vetkeztek Pibert és Gales, kik a robbantó-porhoz szen-, illetőleg üvegporsot vegyítettek hozzá, de eredménytelenül; az utóbbit főleg a ezébol, hogy a levegőtartalom nagyobbod-jék és a tovahaladó tűz minden egyes lőpor-szembehez hozzá jusson. De lényegesen csak a Bickford fele gyujtósinegnek használatával, 1831-ben, javult a helyzet, mert ezek a gá-zaknak gyors elszabadulását a régi gyujtó-csatornán át megakadályozták és e kívül még az a nagy előnyük is volt, hogy a töltést an-nak közepében gyujtották meg; ezzel tehát elősegítették a tőkél-tesebb elégetést. De mind e műszaki eszközök nem vezettek a ki-

vánt célhoz, mert ez oly problema volt, a mely egyedül a modern kémia laboratóriumá-ban volt megoldható.

Es e tekintetben a francia Pérouzet il-leti meg a dicsőség pálmája. Ő 1835-ben ok-tóber hó 15-én a francia tudományos aka-démiának értekezést nyújtott be, a melyben kimutatja, hogy minden növényi fás anyag, ha néhány percig a salétromsav monohydrátjában mártják be, vízben oldhatatlan rendkívüli gyulékony anyaggá lesz, mely különben vászón és gyapot-szövetből is előállítható. Ez a munka azonban feledésbe ment, míg 1864-ben Schön-bein német kémikus, a gyapotot töményített kén- és salétromsavval felöntve, azt lőgya-pottá alakítja át. Schönbeint ezért a robbanó nitrilvegületek feltalálójának is tekintik.

Közvetlenül rá, 1847-ben, Ascagne Sob-ronnak, olasz kémikusnak, Pérouze párisi laboratóriumában tett sok kísérlet után sike-rült egy hatásában a lőgyapothoz hasonló testet, a nitroglycerint előállítani, azáltal, hogy a glycerint töményített kén- és salétromsavval vegyítette. E kiváló találmányt más kémikusok különféle robbanó vegyületei követték, mint a nitromannit, nitroamylum (nitrált keményítő liszt) és trinitrophenilsav (Pikrinsav.) De a robbanó nitrátok eleinte kereskedelmi-gyártásban maradtak, mert a lőgyapot, melyet Böttcher és Schönbein a gyártásban tovább kiképeztek, uralkodott a napikérdésben. Hasz-navehetőségét hadicézlokra 1846 után azon-anal Franciaországban, Poroszországban és Ausztria-Magyarországban bizottságilag meg-vizsgálták és nálunk 1862-ben a Lenk-féle lőgyapot próbákban el is fogadták. Az 1862 évi július 30-án és szeptember 15-én és az 1865. évben bekövetkezett robbanások azon-an annyira megrendítették ez új szer iránti bizalmat, hogy a nagyipar vele többé nem foglalkozott.

Másrészt azonban a lőgyapot-al való robbantásoknál tett beható kísérletek ennek a robbantópor fölötti óriási előnyét annyira igazolták, de egyuttal nagy nedvességfelszívó tulajdonságát is, mely miatt robbantásokhoz nem alkalmas, hogy a kémia már nem hagyhatta abba a lőpor kiküszöbölésére való törekvést. Az irányt erre a lőgyapot adta meg és a ki-sérletek 15-év múltán megint a nitroglycerin-höz vezettek, a mely a laboratóriumokban előállítva, szintén kísérletekre adott alkalmat, melyeknek eredményei a lőgyapotot meg fel-ülmúlták.

Most lépett fel Nobel svéd kémiku-s kinek nagy fáradság és mindennemü nehézség legyőzése után 1863-ban mégis sikerült, min-den veszedelem daczára, a nitroglycerint nagy-ban előállítani. De az új robbantó-nyaggal csak 1864-ben lehetett a gyakorlatban kísér-letet tenni, miután Nobelnek ez évben sikerült a gázakat eleinte lőportölténnyel, később durranó-készítménnyel (csappantyuvai) gyor-san és tökéletesen kifejeszteni.

Még ma is emlékeben van a kortársak-nak az az óriási felűnés, melylyel a nitrogly-cerinnel való első robbantások jártak, az orosz katonai aknáknál Peterhof mellett, a zornthali kőbányákban a Vogesekb n, több bányakerületben, különösen a Saarbrückeni-ben, Szászországban, Sziléziában és az Aachen melletti Viellefontagn-i agyazbányákban. Ép ily felűnést okoztak Koppnak az 1866. évi július hó 23-án, a francia tudományos aka-démiához beküldött jelentesei, valamint az akkori bányászati szakiratok czikkelyei. A porosz hivatalos szaklap »Zeitschrift für das Berg-, Hütten und Salinenwesen« a kísérletek-ről akkor a következőket írja: »A robbanóolaj majdnem ellenállhatatlan erejű, az eddig is-mert robbanószereket mind felülmúlja és ál-talános használatra is vezetne, ha nem volna oly veszedelmes.«

Különféle szencsétlenségek, a robbantó-olaj folyékony alkatának nagy hátránya mely miatt csak lefelé irányított furatokat lehetett használni — a vasuton való szállítási tilalom, a hasadékokba való lefolyása, a bekövetkező robbanások, ha csákány- vagy vésőűtés talált az ily olajjal csak megnevesített helyre is, a versenyző lőporgyárak támadása es végre a

bányászok konzervatív felfogása, mindezek a dolgok az új robbantószer eleinte tönkreju-tással fenyegették. Ekkor egyike azoknak a sajátságos eseteknek jött segítségül, melyiket véletlenségeknek neveznek, de melyek tényleg esak az emberi és természeti munkának lánca-zszemei. 1868-ban a lauenburgi nitroglycerin-gyárban tört hódogedényből a nitroglycerin a kovasavra folyt ki és ez mohón magába szívta. Ezt az ázalaghéjak meszporából álló földet Lüneburgban guhrnak hívják és igy egyszerre a nitroglycerinnak plasztikus alakja támadt, melyet Nobel »dynamit«-nak és később, a más készítmények megkülönbözteté-seül »guhr-dynamit«-nak nevezett. A most már mesterségesen is előállított keverék nagyon alkalmas volt gömbölyű töltények készítésére és most az új robbantószer sokkal több biza-lomra is talált. Mind a mellett az új szer még mindig oly nagy nehézségekre és kétkedésekre akadt, hogy Nobel és kereskedő barátjai me-sés erélyenek még különös segítségre volt szüksége, hogy a gyakorlatban való irányadó alkalmazását keresztül vigyék.

Ez különösen Ausztria-Magyarországból indult ki. Itt a hadsereg igazgatása a dina-mitnak hadi cézlokra szolgáló robbantásoknak való kiváló jelentőségét elméleti és gyakorlati fejtegetések és kísérletek alapján először ismerte el és hivatalosan el is fogadta. Az osztrák-magyar katonai műszaki bizottság és az utász-capat munkái e tekintetben, annak idejében irányadó befolyással bírtak és különösen a vasuti és bányamérnökök körében keltettek vágyat az új szer után, a mely a hatvanas évek végén még csak küldöncz-menetekkel volt megszerezhető.

Pischoff volt az első, a ki az új szert Ausztriában a vasutépítésnél és Makuc az első, ki azt Magyarországon a bányászatban használta. Pischoff, az államvasut-társaság akkori főmérnöke, a bécs-brünni vasut épít-szénél a buchenbergi bevágásnál syenitben végzett dinamit-robbantásokat. A bányászatban különösen az összehasonlító kísérletek a Gos-lar melletti Rammelsbergben, a kladnoi bá-nyakerületben, a zeri vaskőbányákban, a schneebergi kőszénbányákban az új-almadeni higanybányákban és a szász, szilézia és saar-brückeni bányákban voltak azok, a melyek 1870 körül a guhr-dynamit általános haszná-latára vezettek. Csak most volt e szer keres-kedelmi gyártása biztosítva és 1870-től 1880-ig a fekete lőpor, daczára erélyes versenyének és az akkor történt lényeges javításának, mely új lőporok alakjában jelentkezett, mindazokban az esetekben megveretett, a hol szilárd kö-zetben volt szó. Es csak méltányos volt, hogy az óriási fáradság, izgalom, pénzvesztés és beruházott tőkék most már kifizetni kezdték magukat. Lényegesen módosították elő a dina-mit általános használatát Makuc híres össze-hasonlító kísérletei (1873—1881).

De e közben a vágy a guhr-dynamit rob-bantó erejét még magasabbra emelni, nem nyugodott és megint sok áldozatot kívánt idő-ben, pénzben és fáradságban. A kovasav-guhr tudniillik a nitroglycerin robbantásánál salakot képezett és igy bizonyos meleg mennyiséget amészett fel, mely a robbantó hatásra elv-szett és igy arra törekedtek, hogy a kovasav-guhrnak a gázak munkájára közönyös alapját a nitroglycerinnek tevékeny alapjával helye-tessék. Ehhez eleinte lőgyapotot és ujabban a gelatinált gyapot mellett még keverőporokat melyek maguk is robbantószer, használtak. Bizonyos nitroglycerinnek a gelatinált lőgya-ptra való felöntése és magukban is nagy mérv-ben robbantószerkekből álló poroknak hozzá keverése által az ugynevezett »új dynamit« keletkezett, melyet gelatinszerű f rmája miatt a kereskedelemben röviden »gelatin«-nak is neveznek, és a mely körülbelül 10 év óta, a régi guhr-dynamitot ugy háttérbe szorította, hogy ezt most már csak ritkán és csak különös rendelésre készitik.

Leginkább szembeűnik a robbantások befolyása a bányászat fellendülésénél. A kőkor-szakban egészen lényegtelen volt a bánya mi-velés, a bronzkorszakban csak elvétve találjuk

és még a vaskorszak kezdetén egészen a római uralomig is ritka. Csak a három O tó idejében emelkedett földrajzi kiterjedése és IV Károly és I. Miksa idejében elért virágzása inkább a nemesfémek nyerésének, semmint a tömeges természetes szolgált, mert az utóbbi repesztési munkák előtt majdnem lehetetlen volt. 1795-ben például a porosz állam összes bányászata csak 75,000 m³ tömeget hozott ki a földből, ami egy mai nagy vasúti bevágásnak alig egytizedrésze. A robbantások előtt a faradság tulajdonságos nagy volt és így sok művet csakis a kőzetek nagy ellenállása miatt kellett beszüntetni. Már a rómaiak idejében a földalati munkák igen nehezek voltak és Claudiusnak a történetirók tanúsága szerint a Lacusfucinus levezetésére szolgáló 5187 m. hosszú alagúthoz 11 éven át 30,000 ember munkájára volt szüksége, leginkább a tömegek kihordására sok ferde aknán át, de például a Harzon levő munkák is mutatják, mily nehézségekkel küzdöttek azok még a késő középkorban is. A 9168 m. hosszú 19 bányától mély akna építése 150 évi (1535—1685) és a 9260 m. hosszú 13 bányától mély akna 108 évi (1526—1634) munkaidőbe került.

A robbantások kezdetével ellenben a 19,000 m. hosszú és igen mély György-aknát a Harzban már 22 év alatt (1777—1799) készítették el és a mi időnkben a 3 mérföld hosszú Ernő Agostaknát a Harzban 13 évben (1851—1864) építették ki és az 1876-iki porosz bányászat már egymaga 1300 millió köbmétert szállított ki a föld belsejéből.

Ezzel a rövid és összevont előadással is bizonyíthatjuk, hogy a robbantások a tömegtermelés és a művelődésileg oly fontos időmegtakarítás tekintetében a legfontosabb segédeszközök egyikét képezik. Sőt állíthatjuk, hogy dacára a gépek nagy fejlődésének, repesztések nélkül a mai igényeknek a bányászatban, víz- és utóépítészetben megfelelni nem lehetne és hogy a mai kor legkiválóbb kulturális eszközei, a vasutak és az ipar rögtön megszűnnének, ha a robbantások valami oknál fogva lehetetlenné válnának.

Közgazdaság

Budapesti gabonatözsde

július 30.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	6.45	76	6.50
" " "	77	6.45	78	6.50
" " "	79	6.60	80	6.55
Tiszavidéki ó	75	6.50	76	6.55
" " "	77	6.50	78	6.55
" " "	79	6.65	80	6.70
Pestvidéki ó	75	6.45	76	6.50
" " "	77	6.45	78	6.50
" " "	79	6.60	80	6.65
Fehérmegyei ó	75	6.45	76	6.50
" " "	77	6.45	78	6.50
" " "	79	6.60	80	6.65
Bácskai ó	75	6.65	76	6.70
" " "	77	6.65	78	6.75
" " "	79	6.70	80	6.80
Észak magy	75	6.65	76	6.70
" " "	77	6.65	78	6.75
" " "	79	6.80	80	6.85

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram.
Rozs elsőrendű	70—72	5.45
" másodikrendű	—	5.40
Árpa takarmánynak	60—62	4.45
" égetni való	62—64	0.00
" serfőzdei	64—66	6.20
Zab	39—41	6.10
Tengeri bánsági	—	3.85
" más nemű	—	3.80
Repcze bánsági	—	9.50

Kőbányai sertés-piacz.

július 30.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként 400 klgon felüli sulyban) — 45 krig. 2. Óreg közép (páronként 300—400 klgm sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 46—47 krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 klg. — sulyban 48—49 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmig terjedő sulyban) —

46—47 krig. 11. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép páronként 220 — 280 klgmig terjedő sulyban) 44 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban 43—44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 200—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgmig terjedő sulyban 44—45 krig. Serlés létszám 1896 évi júliu hó 28-ik napján volt készletben 7445 drb. 1896. július hó 29. napján felhajtott — drb. 1896 július 29. napján elszállított 98 drb. 1896. évi július hó 30-ik napjára maradt 7347 A hizottsertés üzletirányzata változatlan.

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet.

127

Az utolsó harc.

(Folytatás.)

A dombok és kozákok elmaradtak, nagy síkság terült el szemük előtt. Ott valami épület formát látott maga előtt sötétleni, arra felé vette útját; visszafelé nem mehetett, mert háta mögött mindenfelé menekő kozákok zárták el őt a győztes magyar csapatától, Kálmán tehát előre vágatott.

— Szoríts magadhoz... meghalok! rebegte Malvine.

— Ah, még csak ezután fogsz élni, életem üdvé! Felelt az ifju s esókolta kedvese ajkát.

A leány vonaglott s vissza esókolta az ifjut. Kálmán azt hitte: szerelme az; pedig az volt a halál.

Kálmán ebben a futásban élte át szerelme legnagyobb boldogságát. Nem gondolt egyebre, csak a szerelme, nem érzett egyebet, mint a kedves leány esókjait, ki lázasan nyomta ajkát az övére s egészen átadta magát az ifju szerelmének...

— Most már szabad... suttogá esókok köztben. Szoríts magadhoz... esókolj, esókolj... most már szabad!...

Kálmán azt hitte: szerelme az, pedig az volt a halál.

Nem sokára elérték az épületet. Rozzant csárda álldogált a sikon; de a menekülő szerelmes ifjunak palota volt az.

Leszállt a lóru s ölben vitte be a szobába kedvesét és mikor a szobában le akarta tenni, akkor vette észre, hogy Malvine egész testét vér borította el. Ő is véres lett tőle.

— Szent Isten! mi ez? kiáltott rémülten Kálmán, a leányt karjaiban tartva.

— A kozák rám lőtt, — suttogta a leány — jól talált. Ölelj... ölelj magadhoz... szoríts szivedre... meghalok...

A kocsmárosné hirtelen megveté az ágyat s Malvinet lefektették.

A gyönyörű kék szemek megtört sugarai köeyörögve mosolyogtak az ifjura.

— Ne... ne hagyd az ágyban. Emelj szivedre, hogy közelebb legyek ajkaidhoz... Ugy akarok meghalni... ajkam ajkadon... szivem sziveden... Oh be szép a szerelmem! Beh boldog vagyok!

Az ifju kétségbeesett kiáltással vetette magát hervadó kedvesére és esókolta kekülő ajkát.

A végszámadás.

Elzugott a szabadságharc vihara és mint a költő mondja:

Erdő, folyó kedélyesen pihen
Szelid fényében holdsugár-özönnek;
Csak néha durran... Valami lövés?...
Talán egy jó barát, kit agyon lőttek...)

Az volt az utolsó harc, melyet Farkas és Kálmán a kozákokkal vívtak. Kálmán eltűnt. Hát Farkas?...
*) Heine: Im Oktober 1849.

Minden el volt már veszve. Tömeges menekülésre már ekkor nem volt alkalom. Farkas tehát elbueszított katonáitól s csapatát fölsozlatá. A harcosok elhántták fegyvereiket s elvegyültek a nép közé.

Csak a komikus nem akart tágitani.

— Hagyj el bajtárs! — szolt hozzá szomoruan Farkas — együtt nem menekülhetünk; nekem ez árvaokról kell gondoskodnom, te segítsd ki magadat, ahogy lehet.

— Farkás, én annyira összenőttem veled, hogy nélkülöd élni nem tudok, fel foglak keresni, bárhova vet a sors... Mondd, hova vonulsz, ha kimenekülhetsz?

— Jó fiu, oda bajos lesz jönnöd, én Párisba készülök Biedersohnhoz.

— Jól van, oda is eljutok én. Német színesz leszek, két országra szóló bohóc voltam én, próbáltam németül is. Pozsonyba megyek, onnan Drezdába és így tovább...

A két hü bajtárs könnyek között bucsuzott el egymástól...

Csak hárman maradtak: Farkas, Berta és a kis Gyula.

Már most hová?...

Ha Farkas egyedül lett volna, keresztül vergődik a világ bármily zürzavarán, leleményes esze, ügyessége kitalálta volna a módot; de egy szép ifju lánnyal és egy kis gyermekkel mit kezdjen?... Ily feltűnő társakkal, ily családias együttlétben nehéz az alakoskodás...

... A nap leszállt az égről, vérvörös alkonyfényt zordonan veté szét az elvadult tájon.

(Folyt. köv.)

Az összes gyógytudományok tudora

Dr. Gáspár Géza

szülész és nőgyógyász

DEBRECZEN,

Bank-palota, 1. lépcső, I. emelet, 15. ajtó.

Rendel: d e 8—9-ig.

d u 2—4-ig.

Szegény nőknek ingyen!

Eladó debreczeni ház.

A kis mester-utca 1172 sz. ház 8250 □ öl ondódi földjével együtt

eladó.

Levélileg értekezhetni G a l g ó c z y János gazdatiszttel (Szabolcs megye.) Kisvárdán, R a b o c z k y tanyán.

Eladó szőlő.

300 □ öl szőlő a Széchényi-kertben hozzávaló luczernával, a szőlőben nagyon sok gyümölcsfák vannak **eladó**

Értekezhetni G é d e r István tulajdonossal a helyszínén, szemben a tóczoskerttel.

Üzleti könyvek nagy raktára.

Hoffmann és Társa

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

— **Jegyzékek, számlák, czimkártyák,** —

**Levélpapírok és borítékok czégnomattal
1000 pld 2 frttól kezdve. Memorandumok.**

Pénzintézetek, építési vállalatok, helyiérdekű vasutak teljes felszerelése.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

Meghívók eljegyzésre, esküvőkre és táncszüzekre olcsó áron.

**Hangverseny műsorok, gyászjelentések. Menu kártyák a leg-
diszesebb kivitelben.**

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák, bor és sör czimkéek.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények,
tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.